

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักบริหารกลาง ฝ่ายบริหารทั่วไป โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๒๔๐ - ๕๙ ต่อ ๒๑๐๕

ที่ กษ ๐๔๐๑/ว ๑๐๒๖

วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

เรื่อง เอกสารแจ้งเวียน

เรียน ทุกหน่วยงานในสังกัดกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สำนักบริหารกลาง ขอส่งสำเนา หนังสือ ประกาศ ระเบียบ คำสั่ง
ของกลุ่มนิติการ สำนักบริหารกลาง ที่ กษ ๐๔๐๑.๕/๒๓๖ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ เรื่อง กฎระเบียบสำคัญ
ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ
 โปรดทราบและดำเนินการต่อไป
 โปรดทราบและถือปฏิบัติ
 โปรดทราบและแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ

(นางโสภา พงศ์สุพัต)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

บันทึกข้อความ

สำนักบริหารกลาง
เลขรับ ๑๐/๒๕๖
วันที่ ๑๕ ต.ค. ๒๕๖
เวลา ๑๐.๐๙ น.

ส่วนราชการ กลุ่มนิติการ สำนักบริหารกลาง โทร. ๐ ๒๖๒๘ ๕๒๔๐-๕๙ ต่อ ๒๑๑๐

ที่ กษ ๐๔๐๑.๕/ ๒๖๖

วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖

เรื่อง กฎระเบียบสำคัญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เรียน ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

ด้วยกลุ่มนิติการ ได้ตรวจสอบราชกิจจานุเบกษา พบว่ามีกฎระเบียบสำคัญที่น่าสนใจและที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ดังนี้

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖/๒๕๕๖ เรื่องพิจารณาที่ ๖๖/๒๕๕๕ เรื่อง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๘๘ ก วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

- คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๑๐/๒๕๕๖ เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๕๖ เรื่อง พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐ หรือไม่ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๙๐ ก วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

- พระราชกฤษฎีกา ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๙๑ ก วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

- ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา ว่าด้วยการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๙๑ ก วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

- ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญาโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๘๕ ก วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖

- ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในการออกหมายขังผู้ต้องหาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๘๕ ก วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖

- ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการการสืบพยานคดีอาญาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๘๕ ก วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖

- ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นผู้สัญญาทำกับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนที่ ๘๖ ก วันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๖

- ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๒๔๕) เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการลดอัตราภาษีเงินได้ของกิจการที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนพิเศษ ๑๓๐ ง วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้เห็นควรสำเนาให้ทุกหน่วยงานทราบต่อไป

นงนุช

(นางสาวดรุณี พิกุลทอง)

นิติกรชำนาญการ

(นางรัชชา อติวรมันต์)
นิติกรชำนาญการพิเศษ
๑๓๖ ๐๕๐

ทราบ

-ดำเนินการตามสาย

๑๕ ต.ค. ๒๕๖
(นางโสภกา พงศ์สุพัต)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๖๖/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่

ศาลอุทธรณ์ส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ (นายสนทยา น้อยเจริญ) ในคดีอาญา
หมายเลขดำที่ ๒๕๕๒/๒๕๕๒ หมายเลขแดงที่ ๒๕๕๒/๒๕๕๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ผู้ร้อง กล่าวโทษ นายสุริยา
ลาภวิสุทธิสิน กับพวก รวมสิบสองคน ผู้ถูกกล่าวหา ต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อขอให้สอบสวน
ดำเนินคดีในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๓๐๗ มาตรา ๓๐๘ มาตรา ๓๑๑ มาตรา ๓๑๓ มาตรา ๓๑๔ และมาตรา ๓๑๕ ประกอบ
ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ มาตรา ๘๔ และมาตรา ๘๖ ในระหว่างการสอบสวนของ
กรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลอาญาขอให้มีคำสั่งห้ามผู้ถูกกล่าวหารวมแปดคน เดินทาง
ออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕
มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ และศาลอาญาได้มีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาทั้งแปดเดินทางออกนอก
ราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๒ จนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕

ยื่นคำร้องขอให้ศาลอาญาเพิกถอนคำสั่งห้ามผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ เดินทางออกนอกราชอาณาจักร ต่อมา วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๔ ศาลอาญามีคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ผู้ร้องอุทธรณ์ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ได้โต้แย้งว่า การที่ผู้ร้องกล่าวโทษและขอให้ศาลอาญามีคำสั่งห้ามผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนนั้น ศาลยังมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิด และจะปฏิบัติเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ บัญญัติให้เสรีภาพแก่บุคคลในการเดินทางอันเป็นสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ในฐานะประชาชนคนไทยจะต้องได้รับเสรีภาพในการเดินทางตามกฎหมายเช่นกัน การจำกัดสิทธิใด ๆ จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขกำหนดเวลาที่ชัดเจน พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ไม่ได้กำหนดระยะเวลาคำสั่งห้ามเดินทางออกนอกราชอาณาจักรไว้อย่างชัดเจนว่า การจำกัดเสรีภาพในการเดินทางออกนอกราชอาณาจักรจะอยู่ภายใต้ระยะเวลาเพียงใด ซึ่งขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ อีกทั้งมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม บัญญัติให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นของบุคคลที่ได้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะยกย้ายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของตน แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาล คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งการกระทำต่อทรัพย์สินตามมาตรา ๒๖๗ วรรคหนึ่ง นั้น มีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน แต่การจำกัดเสรีภาพในการเดินทางตามมาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ไม่มีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนหรือระยะเวลาสิ้นสุดลงเมื่อใด ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ จึงขอให้ศาลอุทธรณ์ส่งคำโต้แย้งไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙

ศาลอุทธรณ์เห็นว่า เป็นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ โต้แย้งพร้อมด้วยเหตุผลว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙ จึงมีคำสั่งให้ศาลอาญาส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา

วินิจฉัย เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยแล้ว ให้ศาลอาญาส่งสำนวนคืนศาลอุทธรณ์เพื่อวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ร้องต่อไป

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องมีประเด็นโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙ หรือไม่ ซึ่งศาลอุทธรณ์จะนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำโต้แย้งของผู้ถูกกล่าวหาที่ ๕ แล้วเห็นว่า เป็นการโต้แย้งเฉพาะพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙ หรือไม่ เท่านั้น ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยจึงมีเพียงว่าพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๙ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เป็นบทบัญญัติคุ้มครองบุคคลเกี่ยวกับความผิดและโทษทางอาญา ส่วนการห้ามบุคคลมิให้ออกนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ มิใช่โทษทางอาญา และมีใช้วิธีการปฏิบัติต่อผู้ที่ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดทางอาญา แต่เป็นบทบัญญัติกำหนดมาตรการป้องกันมิให้ผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เดินทางออกนอกราชอาณาจักร หรือมิให้มีการกระทำการยกย้ายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของตนไปให้พ้นจากการบังคับใช้กฎหมายเท่านั้น และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคสาม เป็นบทบัญญัติคุ้มครองบุคคลผู้มีสัญชาติไทยมิให้มีการเนรเทศออกนอกราชอาณาจักรหรือการห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร จึงไม่มีกรณีที่จะวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายมาตราดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ และมาตรา ๓๔ วรรคสาม

คงมีประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล โดยวรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติที่ให้การรับรองเสรีภาพของบุคคลในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่ภายในราชอาณาจักรได้โดยอิสระ และวรรคสอง เป็นบทบัญญัติให้รัฐตรากฎหมายเพื่อจำกัดเสรีภาพดังกล่าวได้เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน การผังเมือง หรือเพื่อสวัสดิภาพของผู้เยาว์เท่านั้น นอกจากนี้กฎหมายที่จำกัดเสรีภาพดังกล่าวต้องกระทำเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งเสรีภาพของบุคคลในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่มิได้ ทั้งต้องเป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง อันเป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

สำหรับพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการประกาศใช้ว่า เนื่องจากการพัฒนาตลาดทุนของประเทศที่ผ่านมามุ่งเน้นการพัฒนาตลาดรองซึ่งเป็นตลาดซื้อขายหลักทรัพย์เป็นหลัก แต่ยังขาดการพัฒนาตลาดแรกอันเป็นตลาดสำหรับหลักทรัพย์ที่ออกใหม่ควบคู่กันไปด้วย ทำให้บทบาทที่สำคัญของตลาดรองในการเป็นตลาดที่สนับสนุนตลาดแรกไม่เกิดประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ ด้วยเหตุนี้จึงต้องเปิดโอกาสให้มีการพัฒนาตลาดแรกได้กว้างขวางขึ้น และให้มีตราสารประเภทต่าง ๆ ได้มากขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการระดมทุน นอกจากนี้ โดยที่การควบคุมดูแลในเรื่องที่เกี่ยวกับตลาดทุนมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับและอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน ทำให้การกำกับและพัฒนาตลาดทุนขาดความเป็นเอกภาพ ทั้งยังขาดมาตรการที่จะคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สมควรมีกฎหมายและหน่วยงานที่เป็นศูนย์รวมในการกำกับดูแลและพัฒนาตลาดทุนเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลในอันที่จะใช้มาตรการป้องกันมิให้บุคคลที่ถูกลงโทษหลบหนีออกนอกราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมาตรา ๒๖๗ ซึ่งอยู่ในหมวด ๑๑ ว่าด้วยพนักงาน

เจ้าหน้าที่ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ที่มีลักษณะอันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ประชาชน และสำนักงานมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้กระทำความผิดจะยกย้ายหรือจำหน่ายทรัพย์สินของตนให้สำนักงานด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของบุคคลนั้นหรือทรัพย์สินซึ่งมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าเป็นของบุคคลนั้นได้ แต่จะยึดหรืออายัดทรัพย์สินไว้เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันไม่ได้ เว้นแต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาล ให้คำสั่งยึดหรืออายัดดังกล่าวยังคงมีผลต่อไปจนกว่าศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น และในกรณีมีเหตุจำเป็นไม่สามารถฟ้องคดีได้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ศาลที่มีเขตอำนาจจะสั่งขยายระยะเวลาออกไปอีกตามคำขอของสำนักงานก็ได้ แต่จะขยายเวลาอีกเกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันมิได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีตามวรรคหนึ่ง เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลดังกล่าวจะหลบหนี ออกนอกราชอาณาจักร เมื่อสำนักงานร้องขอให้ศาลอาญามีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ และในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวัน จนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น” เห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นบทบัญญัติที่ให้อำนาจศาลอาญาสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนได้ และในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน ให้คณะกรรมการ ก.ล.ต. มีอำนาจสั่งห้ามมิให้บุคคลนั้นออกนอกราชอาณาจักรไว้ก่อนเป็นการชั่วคราวได้เป็นเวลาไม่เกินสิบห้าวัน จนกว่าศาลอาญาจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันมิให้บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเดินทางออกนอกราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการนำตัวผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย เพราะหากผู้ถูกกล่าวหาได้หลบหนีหรือเดินทางออกนอกราชอาณาจักรแล้ว การจับกุมตัวบุคคลดังกล่าวมาดำเนินคดีย่อมกระทำได้ยาก มาตรการดังกล่าวจึงมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายโดยมีความมุ่งหมายที่จะป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดในตลาดทุนที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้การใช้อำนาจของสำนักงาน ก.ล.ต. และคณะกรรมการ ก.ล.ต. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนได้ และบรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ อันเป็นไปตามหลักนิติธรรมและหลักความได้สัดส่วนตามความจำเป็นแก่กรณี แม้บทบัญญัติดังกล่าวจะเป็นการจำกัดเสรีภาพในการเดินทางของบุคคลตามที่รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง อยู่บ้างก็ตาม

แต่เป็นการจำกัดเสรีภาพโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคสอง เฉพาะเพื่อความมั่นคงของรัฐ ความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน กล่าวคือ เป็นการจำกัดเสรีภาพเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจทั้งของรัฐและเอกชน อีกทั้งเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญของเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แต่อย่างใด

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๖๗ วรรคสี่ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ ภัคดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเฉลิมพล เอกอรุณ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายชัช ชลวร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณรงค์ มาประดิษฐ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายอุดมศักดิ์ นิตินนตรี

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑/๒๕๕๖

วันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

เรื่อง พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ขัดหรือแย้งต่อ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดสระบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๑๑ (นายพิชญ์ โพธารามิก กับพวก
รวม ๙ คน) ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ ๔๖๕๙/๒๕๕๒ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

บริษัท ทีทีแอนด์ที จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องบริษัท ทริปเปิลที อินเทอร์เน็ต
จำกัด ที่ ๑ กับพวก รวม ๑๑ คน เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดสระบุรีในฐานความผิดลักทรัพย์หรือ
รับของโจร ทำให้เสียหาย ทำให้โครงข่ายโทรคมนาคมเสียหาย ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓
มาตรา ๘๔ มาตรา ๘๖ มาตรา ๙๑ มาตรา ๓๓๔ หรือมาตรา ๓๕๗ และมาตรา ๓๕๘
และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔๔ มาตรา ๗๒
และมาตรา ๗๘

ศาลจังหวัดสระบุรีได้สำนวนฟ้องแล้ว เห็นว่า คดีของโจทก์มีมูลตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๕๗ และมาตรา ๓๕๘ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม
พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๔๔ มาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๘ มีคำสั่งให้ประทับฟ้อง

จำเลยทั้งสิบเอ็ดให้การปฏิเสธ และจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๑๑ ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสระบุรี เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ โดยโต้แย้งว่า บทบัญญัติในพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ เป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดของจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๑๑ ในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ แล้วแต่กรณี โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำหรือเจตนาอย่างหนึ่งอย่างใดของจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๑๑ จึงเป็นการนำเอาการกระทำความผิดของจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ แล้วแต่กรณี ซึ่งเป็นนิติบุคคลและเป็นบุคคลอื่นมาเป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานให้จำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๑๑ ในฐานะกรรมการบริษัทต้องรับโทษทางอาญา มิใช่เป็นการสันนิษฐานข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบความผิดของกฎหมาย จึงขัดกับหลักนิติธรรม นอกจากนี้ ยังเป็นการนำจำเลยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยให้ตกเป็นผู้ต้องหาและจำเลย ต้องถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เช่น การถูกจับกุม หรือถูกคุมขัง โดยไม่มีพยานหลักฐานตามสมควร นอกจากนั้น ยังไม่ได้คุ้มครองจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๑๑ ในฐานะกรรมการบริษัทให้เสมอภาคกับจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นบริษัท ในเรื่องการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ดังกล่าว ดังนั้น พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐

ศาลจังหวัดสระบุรีเห็นว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะนำไปใช้บังคับแก่คดีและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงให้ส่งคำโต้แย้งของจำเลยที่ ๓ ถึงที่ ๑๑ ตามทางการเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ตามคำร้องมีประเด็นโต้แย้งว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐ ซึ่งศาลจังหวัดสระบุรีจะนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่คดีและยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้มาก่อน กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ วรรคหนึ่ง ประกอบ

ข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๑๗ (๑๓) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม โดยวรรคสอง บัญญัติว่า ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์เพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาโดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิด ซึ่งข้อสันนิษฐานว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาเป็นผู้บริสุทธิ์ (presumption of innocence) ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสองนี้ เป็นข้อสันนิษฐานอันมีที่มาจากหลักสิทธิมนุษยชน ดังปรากฏอยู่ในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ ๑๑ ที่ว่า บุคคลซึ่งถูกกล่าวหาว่ามีความผิดอาญามีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะมีการพิสูจน์ว่ามีความผิดตามกฎหมายในการพิจารณาโดยเปิดเผย และผู้นั้นได้รับหลักประกันทั้งหลายที่จำเป็นในการต่อสู้คดี และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ ๑๔.๒ ที่ว่า บุคคลทุกคนซึ่งต้องหาว่ากระทำผิดอาญา ต้องมีสิทธิได้รับการสันนิษฐานว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ตามกฎหมายได้ว่ามีความผิด อันถือเป็นหลักการพื้นฐานของระบบงานยุติธรรมทางอาญาสากลที่ว่า บุคคลทุกคนมิใช่ผู้กระทำความผิดอาญา เพื่อเป็นหลักประกันแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางอาญาที่รัฐให้การรับรองแก่บุคคลทุกคนที่จะไม่ถูกลงโทษทางอาญา จนกว่าจะมีพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ว่าเป็นผู้กระทำความผิด และเป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของหลักนิติธรรม (The Rule of Law) ที่ได้รับการยอมรับในนานาอารยประเทศ

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๕) เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๔ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม โดยบัญญัติว่า บุคคลย่อมมีสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ดังต่อไปนี้ ... (๕) ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญา มีสิทธิได้รับ

ความคุ้มครอง และความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ ส่วนค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของผู้เสียหาย ผู้ต้องหา จำเลย และพยานในคดีอาญาให้ได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือที่จำเป็นและเหมาะสมจากรัฐ โดยการกำหนดค่าตอบแทน ค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายที่จำเป็น ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ส่วนที่ ๒ ความเสมอภาค มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน วรรคสอง บัญญัติว่า ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน วรรคสาม บัญญัติว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมือง อันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้ และวรรคสี่ บัญญัติว่า มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการรับรองให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ จะกระทำมิได้

สำหรับพระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดหลักการให้มีการอนุญาตและกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม อันเป็นการให้ความคุ้มครอง โครงข่ายโทรคมนาคม หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ใช้ในการให้บริการโทรคมนาคม หรือสถานีโทรคมนาคม พระราชบัญญัตินี้จึงมีบทบัญญัติความรับผิดของผู้บริหารนิติบุคคลหรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ในกรณีที่นิติบุคคลเป็นผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล โดยมาตรา ๗๘ บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่พิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

เห็นว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ เป็นข้อสันนิษฐานตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสันนิษฐานความผิดทางอาญาของจำเลย โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำหรือเจตนาอย่างใดอย่างหนึ่งของจำเลยก่อน เป็นการนำการกระทำผิดของบุคคลอื่นมาเป็นเงื่อนไขของการสันนิษฐานให้จำเลยมีความผิดและต้องรับโทษทางอาญา เนื่องจากการสันนิษฐานว่า ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ก็ให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นต้องร่วมรับผิดชอบกับนิติบุคคลผู้กระทำความผิดด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย โดยโจทก์ไม่ต้องพิสูจน์ถึงการกระทำหรือเจตนาของกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นว่า มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลอย่างไร คงพิสูจน์แต่เพียงว่านิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้และจำเลยเป็นกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นเท่านั้น กรณีจึงเป็นการสันนิษฐานไว้แต่แรกแล้วว่า กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นได้กระทำความผิดร่วมกับนิติบุคคลด้วย อันมีผลเป็นการผลักภาระการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ไปยังกรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ และบุคคลซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้นทั้งหมดทุกคน บทบัญญัติมาตราดังกล่าวจึงเป็นการสันนิษฐานความผิดของผู้ต้องหาและจำเลยในคดีอาญาโดยอาศัยสถานะของบุคคลเป็นเงื่อนไข มิใช่การสันนิษฐานข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบความผิดเพียงบางข้อหลังจากที่โจทก์ได้พิสูจน์ให้เห็นถึงการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันเกี่ยวข้องกับความผิดตามที่จำเลยถูกกล่าวหา และยังขัดต่อหลักนิติธรรมข้อที่ว่าโจทก์ในคดีอาญาต้องมีภาระการพิสูจน์ถึงการกระทำผิดของจำเลยให้ครบองค์ประกอบของความผิด นอกจากนี้ บทบัญญัติมาตราดังกล่าวยังเป็นการนำบุคคลเข้าสู่กระบวนการดำเนินคดีอาญาให้ต้องตกเป็นผู้ต้องหาและจำเลย ซึ่งทำให้บุคคลดังกล่าวอาจถูกจำกัดสิทธิและเสรีภาพ เช่น การถูกจับกุม หรือถูกคุมขังโดยไม่มีพยานหลักฐานตามสมควรในเบื้องต้นว่าบุคคลนั้นได้กระทำการหรือมีเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับความผิดตามที่ถูกกล่าวหา พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ในส่วนที่สันนิษฐานความผิดอาญาของผู้ต้องหาและจำเลยโดยไม่ปรากฏว่าผู้ต้องหาและจำเลยได้กระทำการหรือมีเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับความผิดนั้น จึงขัดต่อหลักนิติธรรมและขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๕ คน คือ นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ นายจรัญ ภักดีธนากุล นายเฉลิมพล เอกอรุ นายชัช ชลวร และนายบุญส่ง กุลบุปผา วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับนิติบุคคลโดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง

ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน ๓ คน คือ นายจรูญ อินทจาร นายนุรักษ์ มาประณีต และนายสุพจน์ ไข่มุกด์ วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง มาตรา ๔๐ (๕) และมาตรา ๓๐

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลโดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใดอันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่ขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ซึ่งเมื่อได้วินิจฉัยดังนี้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญมาตราอื่น ๆ หรือไม่ อีกต่อไป

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรัญ ภักดีธนากุล

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายจรูญ อินทจาร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเฉลิมพล เอกอรุ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายชัย ชลวร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายณรงค์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

พระราชกฤษฎีกา
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔)
พ.ศ. ๒๕๕๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖
เป็นปีที่ ๖๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยค่าเช่าบ้านข้าราชการ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจ่ายเงินบางประเภทตามงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๑๘ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า “พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖”

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๗/๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

“มาตรา ๗/๑ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้โอนมาเป็นข้าราชการไม่ว่าครั้งใดก็ตาม การบรรจุและแต่งตั้งผู้โอนมาเป็นข้าราชการนั้นในท้องที่ใด ให้ถือว่าเป็นการบรรจุและแต่งตั้งในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกตามพระราชกฤษฎีกานี้ และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ จนกว่าจะได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามมาตรา ๗”

มาตรา ๕ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ที่ได้โอนมาเป็นข้าราชการและมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้มีผลใช้บังคับ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการต่อไป

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายอื่นโอนมาเป็นข้าราชการและขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

ว่าด้วยการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวน
กับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่มาตรา ๙๘/๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ กำหนดให้ศาลดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมโดยใช้ระบบไต่สวน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกากำหนด ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาว่าด้วยการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยใช้ระบบไต่สวนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรมที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีหรือผู้พิพากษาในศาลนั้น

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๙) มาตรา ๘๗/๑ และมาตรา ๑๙ (๑๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“โจทก์” หมายความว่า อัยการสูงสุด ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

“จำเลย” หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกฟ้องว่ากระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลอื่นเป็นตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

“การไต่สวน” หมายความว่า การดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ของศาลเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน การตรวจพยานหลักฐาน การนั่งพิจารณา และการสืบพยาน

ข้อ ๔ ให้ประธานศาลฎีกาเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

หมวด ๑
บททั่วไป

ข้อ ๕ วิธีพิจารณาให้ใช้ระบบไต่สวนและเป็นไปโดยรวดเร็วตามที่กำหนดในระเบียบนี้
วิธีพิจารณาใดซึ่งระเบียบนี้มีได้กำหนดไว้โดยเฉพาะให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลอาจมีคำสั่งให้คู่ความที่ดำเนินกระบวนการพิจารณา
ไม่ถูกต้อง ดำเนินกระบวนการพิจารณาให้ถูกต้องได้ภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่ศาลเห็นสมควรกำหนด

ข้อ ๗ ระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบนี้หรือตามที่ศาลกำหนด เมื่อศาลเห็นสมควร หรือ
เมื่อคู่ความมีคำขอ ศาลอาจยื่นหรือขยายได้ตามความจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ข้อ ๘ ให้คู่ความฝ่ายที่ยื่นคำคู่ความ คำร้อง คำขอ คำแถลง และสรรพเอกสารต่าง ๆ
จัดทำสำเนายื่นต่อศาลในจำนวนที่เพียงพอต่อองค์คณะผู้พิพากษาและคู่ความฝ่ายอื่น

หมวด ๒
วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้นส่วนที่ ๑
การรับฟ้องและการนั่งพิจารณา

ข้อ ๙ ฟ้องต้องทำเป็นหนังสือและต้องมีข้อความเป็นการกล่าวหาเกี่ยวกับเรื่องการกระทำ
ความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่ง
หน้าที่ในการยุติธรรม และต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่ากระทำความผิด พร้อมทั้งชี้ช่องพยานหลักฐาน
ให้ชัดเจนพอที่จะดำเนินกระบวนการพิจารณาไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

กรณีศาลเห็นว่าฟ้องไม่ถูกต้อง ให้ศาลมีคำสั่งให้โจทก์แก้ไขฟ้องให้ถูกต้อง

ข้อ ๑๐ คดีอาญาเกี่ยวพันกันสำหรับการกระทำอันเป็นกรรมเดียวเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบท
และบทใดบทหนึ่งอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบนี้ หรือการกระทำอันเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน
ซึ่งการกระทำความผิดนั้นกรรมใดกรรมหนึ่งอยู่ภายใต้บังคับของระเบียบนี้ ให้ศาลดำเนินกระบวนการพิจารณา
พิพากษารวมกันไปตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๑ ภายใต้บังคับแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๗๓ ในวันยื่นฟ้อง
ให้จำเลยมาศาลหรือคุมตัวมาศาล เมื่อศาลเชื่อว่าเป็นจำเลยจริงแล้ว ให้ศาลส่งสำเนาฟ้องแก่จำเลยรายตัวไป
และอ่านกับอธิบายฟ้องให้จำเลยฟัง และถามว่าจำเลยกระทำความผิดจริงหรือไม่ จะให้การต่อสู้อย่างไรบ้าง

ถ้าจำเป็นให้การหรือไม่ยอมให้การก็ให้บันทึกไว้ และให้ศาลกำหนดวันตรวจพยานหลักฐาน โดยให้คู่ความทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบสี่วัน

ให้โจทก์ส่งรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ต่อศาลในวันยื่นฟ้อง เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาและรวมไว้ในสำนวน

ข้อ ๑๒ ในชั้นพิจารณาคดีที่จำเป็นให้การรับสารภาพตามฟ้อง และข้อหาที่จำเป็นรับสารภาพนั้น กฎหมายกำหนดอัตราโทษอย่างต่ำให้จำคุกน้อยกว่าห้าปีหรือโทษสถานที่ไม่เบาว่านั้น ศาลอาจเรียกพยานหลักฐานมาไต่สวนต่อไปก็ได้ จนกว่าจะพอใจว่าจำเป็นกระทำความผิดจริง

ส่วนที่ ๒

การยื่นบัญชีระบุงพยานและการตรวจพยานหลักฐาน

ข้อ ๑๓ คู่ความทั้งสองฝ่ายอาจอ้างตนเอง บุคคลหรือหลักฐานอื่นเป็นพยานได้ตามที่ศาลเห็นสมควร และมีสิทธิขอตรวจพยานหลักฐานและคัดสำเนาพยานหลักฐานของตนเอง หรือของคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งได้ การอ้างพยานตามวรรคหนึ่ง ให้คู่ความยื่นบัญชีระบุงพยานก่อนวันตรวจพยานหลักฐานไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน พร้อมคำแถลงแสดงเหตุผลความจำเป็นในการอ้างพยาน และวิธีการได้มาซึ่งพยานดังกล่าว

คู่ความอาจยื่นบัญชีระบุงพยานเพิ่มเติม พร้อมคำแถลงแสดงเหตุผลความจำเป็นและวิธีการได้มาซึ่งพยานหลักฐานดังกล่าว ได้ตามที่ศาลเห็นสมควร

พยานหลักฐานใดที่คู่ความไม่ได้ยื่นบัญชีระบุงพยานไว้ คู่ความไม่อาจนำเข้าสู่การพิจารณาคดีได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาตเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ในกรณีที่พยานเอกสารหรือพยานวัตถุใดอยู่ในความครอบครองของบุคคลภายนอก ให้คู่ความที่ประสงค์จะอ้างอิงขอให้ศาลมีคำสั่งเรียกพยานหลักฐานดังกล่าวมาจากผู้ที่ครอบครอง โดยยื่นคำขอต่อศาล พร้อมกับการยื่นบัญชีระบุงพยาน เพื่อให้ได้พยานหลักฐานนั้นมาก่อนวันนัดตรวจพยานหลักฐานหรือวันที่ศาลกำหนด

ข้อ ๑๔ ในวันตรวจพยานหลักฐาน ให้คู่ความส่งพยานเอกสารและพยานวัตถุที่ยังอยู่ในความครอบครองของตนต่อศาลเพื่อให้คู่ความอีกฝ่ายตรวจสอบ เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น อันเนื่องมาจากสภาพและความจำเป็นแห่งพยานหลักฐานนั่นเอง หลังจากนั้นให้คู่ความแถลงแนวทางการเสนอพยานหลักฐานต่อศาล และให้ศาลสอบถามคู่ความถึงความเกี่ยวข้องกับประเด็นและความจำเป็นที่ต้องสืบพยานหลักฐานที่อ้างอิง ตลอดจนการยอมรับพยานหลักฐานของอีกฝ่ายหนึ่ง

ในกรณีที่มิได้มีการโต้แย้งพยานหลักฐานใด ศาลจะมีคำสั่งให้รับฟังพยานหลักฐานนั้น โดยไม่ต้องไต่สวนก็ได้ แต่หากมีการโต้แย้งพยานหลักฐานใดหรือเมื่อศาลเห็นเอง ให้ศาลดำเนินการไต่สวนพยานหลักฐานนั้นต่อไป โดยกำหนดวันนัดไต่สวน และแจ้งให้คู่ความทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ส่วนที่ ๓

การพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐาน

ข้อ ๑๕ ในการพิจารณาพิพากษาคดี ให้ศาลยึดรายงานและสำนวนคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาและอาจไต่สวนหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

ในการไต่สวน ให้ศาลมีอำนาจเรียกพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณา รวมทั้งมีอำนาจสั่งให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หน่วยงานหรือบุคคลใด ตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพิ่มเติม แล้วรายงานให้ศาลทราบและจัดส่งพยานหลักฐานดังกล่าวต่อศาลภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

ศาลมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามที่มอบหมาย

ข้อ ๑๖ ให้ศาลพิจารณาและไต่สวนพยานหลักฐานต่อเนื่องติดต่อกันไปทุกวันทำการจนกว่าจะเสร็จการพิจารณา เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้

ข้อ ๑๗ ในการไต่สวนพยานบุคคล ไม่ว่าจะพยานที่คู่ความฝ่ายใดอ้างหรือที่ศาลเรียกมาเอง ให้ศาลแจ้งให้พยานทราบประเด็นและข้อเท็จจริงที่จะทำการไต่สวน แล้วให้พยานเบิกความในข้อนั้นด้วยตนเองหรือตอบคำถามศาล ให้ศาลมีอำนาจถามพยานเกี่ยวกับข้อเท็จจริงใด ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับคดี แม้จะไม่มีคู่ความฝ่ายใดยกขึ้นอ้างก็ตาม แล้วจึงให้คู่ความถามพยานเพิ่มเติมโดยได้รับอนุญาตจากศาล

การถามพยานของคู่ความตามวรรคหนึ่งจะใช้คำถามนำก็ได้

หลังจากคู่ความถามพยานตามวรรคหนึ่งแล้ว ห้ามมิให้คู่ความฝ่ายใดถามพยานอีก เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล

ข้อ ๑๘ การไต่สวนพยานบุคคล หรือดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ โดยระบบการประชุมทางจอภาพให้เป็นไปตามข้อบังคับของประธานศาลฎีกาว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๑๙ ถ้าอัยการสูงสุด ประธานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งบุคคลที่เกี่ยวข้องในคดีเกรงว่าพยานหลักฐานซึ่งอาจต้องอ้างอิงในภายหน้าจะสูญหายหรือยากแก่การนำมาไต่สวนในภายหลังก บุคคลดังกล่าวอาจยื่นคำขอต่อศาลโดยทำเป็นคำร้องให้ศาลมีคำสั่งให้ไต่สวนพยานหลักฐานนั้นไว้ทันที

เมื่อศาลรับคำขอเช่นว่านี้ ให้ศาลหมายเรียกผู้ขอและคู่ความอีกฝ่ายหรือบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมายังศาล และให้ศาลพิจารณาคำขอตามที่เห็นสมควร หากมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอดังกล่าว ให้มีอำนาจไต่สวนพยานตามระเบียบนี้

ข้อ ๒๐ เมื่อคู่ความร้องขอและมีเหตุอันสมควร ศาลอาจอนุญาตให้คัดคำเบิกความพยานและรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลได้โดยกำหนดวิธีการและเงื่อนไขตามที่เห็นสมควร

ส่วนที่ ๔

การแถลงปิดคดีและการอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่ง

ข้อ ๒๑ เมื่อการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จสิ้น คู่ความมีสิทธิแถลงปิดคดีของตนภายในเวลาที่ศาลกำหนด แล้วให้ผู้พิพากษามีคำพิพากษาหรือคำสั่งและอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งในศาลโดยเปิดเผยภายในเจ็ดวัน นับแต่วันเสร็จการพิจารณา ถ้ามีเหตุสมควรจะเลื่อนการอ่านไปก่อนก็ได้ แต่ต้องบันทึกเหตุนั้นไว้

ในกรณีที่ศาลนัดฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง แต่จำเลยไม่อยู่หรือไม่มาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ศาลเลื่อนการอ่านไป และออกหมายจับจำเลยมาฟังคำพิพากษาหรือคำสั่ง เมื่อได้ออกหมายจับแล้วไม่ได้ตัวจำเลยมาศาลภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันออกหมายจับ ให้ศาลอ่านคำพิพากษาหรือคำสั่งลับหลังจำเลยได้ และให้ถือว่าจำเลยได้ฟังคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นแล้ว

หมวด ๓

อุทธรณ์และฎีกา

ข้อ ๒๒ คู่ความอาจอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษาของศาลได้ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการอุทธรณ์และฎีกา

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๒๓ การดำเนินกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้เป็นอันใช้ได้ แต่เมื่อระเบียบนี้ใช้บังคับแล้ว สำหรับคดีที่ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไปจนเสร็จ ส่วนคดีที่ยื่นฟ้องตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ มีผลใช้บังคับ ให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามระเบียบนี้เท่าที่กระทำได้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ไพโรจน์ วายุภาพ

ประธานศาลฎีกา

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญาโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลย

พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญาโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลย เพื่อเป็นการปฏิบัติอย่างเหมาะสมแก่พยานและเพื่อประโยชน์ในการค้นหาความจริงแห่งคดี ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นหากเป็นที่เกรงว่าพยานไม่อาจที่จะเบิกความได้หรือไม่กล้าที่จะเบิกความตามความเป็นจริง

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ วรรคสาม และวรรคห้า แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญาโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลย พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในการสืบพยาน ถ้าศาลเห็นสมควร หรือพยานหรือคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ โดยมีเหตุผลอันสมควรซึ่งเมื่อพิเคราะห์ถึงเพศ อายุ ฐานะ สุขภาพ อนามัย ภาวะแห่งจิตของพยาน หรือความเกรงกลัวที่พยานมีต่อจำเลยแล้วเป็นที่เกรงว่าพยานไม่อาจเบิกความได้ หรือไม่กล้าเบิกความตามความเป็นจริง ศาลจะดำเนินการโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยก็ได้

การใช้ดุลพินิจของศาลตามวรรคหนึ่ง จะต้องไม่กระทบถึงสิทธิของจำเลยในการพิจารณาคดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิในการต่อสู้คดีและการถามพยาน

ให้ศาลจัดแจ้งข้อความที่เป็นเหตุให้มีการสืบพยานโดยไม่ให้พยานเผชิญหน้าโดยตรงกับจำเลยไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๔ ในวันสืบพยาน ให้องค์คณะผู้พิพากษาและคู่ความรวมทั้งทนายความทำการสืบพยานภายในห้องพิจารณาของศาลโดยมีการถ่ายทอดภาพและเสียงผ่านโทรทัศน์วงจรปิด สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นระหว่างห้องพิจารณาคดีกับสถานที่ที่จัดให้พยานเบิกความอย่างเหมาะสมภายในบริเวณศาลในเวลาเดียวกันตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นการสืบพยาน

ในกรณีที่อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อจิตใจของพยานอย่างรุนแรง ศาลจะให้ถามพยานผ่านนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลอื่นที่พยานไว้วางใจด้วยก็ได้ โดยมีให้พยานได้ยื่นคำถามของคู่ความฝ่ายจำเลย และห้ามใช้คำถามซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร

ข้อ ๕ ศาลพึงระมัดระวังไม่ให้พยานเผชิญหน้ากับจำเลยทั้งก่อน ในระหว่าง และหลังจากที่พยานเบิกความแล้ว โดยศาลอาจกำหนดทางเดินหรือเวลานัดที่จะให้พยานและจำเลยมาหรือกลับออกไปจากศาลในทางเดินหรือเวลาที่แตกต่างกัน

ศาลควรจัดให้มีที่พักสำหรับพยานในระหว่างรอเข้าเบิกความ รวมทั้งภายหลังเข้าเบิกความแล้ว
ข้อ ๖ ให้สำนักงานศาลยุติธรรมจัดสรรงบประมาณแก่ศาลชั้นต้นให้เพียงพอต่อ
การดำเนินการตามข้อบังคับนี้ และในกรณีที่มีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการ
เพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนด
วิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ไพโรจน์ วายุภาพ

ประธานศาลฎีกา

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยการสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในการออกหมายจับผู้ต้องหา
ในลักษณะการประชุมทางจอภาพ
พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในการออกหมายจับผู้ต้องหาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการควบคุมผู้ต้องหา อันจะเป็นหลักประกันในการมีตัวผู้ต้องหาเพื่อทำการสอบสวนหรือฟ้องคดี ตลอดจนเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๗/๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในการออกหมายจับผู้ต้องหาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ การร้องขอให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในการออกหมายจับผู้ต้องหาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ จะกระทำได้อีกเมื่อเป็นการยื่นคำร้องขอหมายจับผู้ต้องหาตั้งแต่ครั้งที่สองเป็นต้นไป เว้นแต่โดยลักษณะของความผิด ฐานะของผู้ต้องหา จำนวนผู้ต้องหา ความรู้สึกของประชาชนส่วนมากแห่งท้องถิ่นนั้น หรือเหตุผลอย่างอื่น อาจทำให้มีการขัดขวางต่อการสอบถามผู้ต้องหา หรือน่ากลัวว่าจะเกิดความไม่สงบหรือเหตุร้ายอย่างอื่นขึ้น และผู้ต้องหาไม่คัดค้าน ศาลจะมีคำสั่งให้สอบถามผู้ต้องหาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ในการยื่นคำร้องขอหมายจับผู้ต้องหาครั้งแรกก็ได้

ข้อ ๔ ในการร้องขอให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการแสดงความประสงค์ล่วงหน้ารวมมาในคำร้อง ขอหมายจับผู้ต้องหาครั้งแรก หรือครั้งอื่นในกรณีที่ไม่ได้แสดงความประสงค์รวมมาในคำร้องขอหมายจับครั้งแรก โดยระบุสถานที่มาในคำร้องด้วย

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะคัดค้านหรือไม่ หากผู้ต้องหาไม่คัดค้าน และศาลเห็นสมควร ศาลจะอนุญาตตามคำร้องนั้นก็ได้

ข้อ ๕ วิธีการสอบถามหรือไต่สวนคำร้องขอออกหมายจับผู้ต้องหาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ให้ศาลมอบหมายให้เจ้าพนักงานศาลหรือบุคคลภายนอกที่ศาลขึ้นทะเบียนไว้หรือบุคคลที่ผู้ต้องหาร้องขอไปเป็นสักขีพยาน ณ สถานที่ตามข้อ ๔ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่เจ้าพนักงานศาล บุคคลภายนอกหรือบุคคลที่ผู้หากร้องขอ ไม่อาจไปเป็นสักขีพยาน ณ สถานที่ดังกล่าว ศาลจะมอบหมายให้บุคคลอื่นเป็นสักขีพยานแทนก็ได้

ข้อ ๖ ก่อนเริ่มสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐาน ให้ศาลสอบถามสัก্ষีพยานถึงความพร้อมในการดำเนินการประชุมทางจอภาพ หากผู้เป็นสัก্ষีพยานเห็นว่า การสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในลักษณะการประชุมทางจอภาพมีเหตุที่อาจกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหา ก็ให้รายงานเหตุนั้นต่อศาลโดยพลันเพื่อให้ศาลใช้ประกอบดุลพินิจว่าสมควรที่จะสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานในลักษณะการประชุมทางจอภาพต่อไปหรือไม่ และผู้เป็นสัก্ষีพยานต้องอยู่ในระหว่างการสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานนั้น

ข้อ ๗ วิธีการสอบถามและไต่สวนให้เป็นไปตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อศาลสอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานเสร็จแล้ว ให้พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ ทนายความหรือพยานที่อยู่ในห้องพิจารณาลงลายมือชื่อในคำร้องหรือรายงานกระบวนการพิจารณา และให้ศาลจดบันทึกให้ปรากฏด้วยว่าได้สอบถามผู้ต้องหาหรือทำการไต่สวนพยานหลักฐานผ่านระบบการประชุมทางจอภาพ ณ สถานที่ตามข้อ ๔ โดยมีสัก্ষีพยานอยู่ด้วยในขณะนั้น

ข้อ ๘ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดระเบียบและวิธีปฏิบัติของศาลนั้นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

ข้อ ๙ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ไพโรจน์ วายุภาพ

ประธานศาลฎีกา

ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

ว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ

พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญาในลักษณะการประชุมทางจอภาพ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นไม่อาจนำพยานมาเบิกความในศาลที่พิจารณาคดีได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓๐/๑ วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกา จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับของประธานศาลฎีกา ว่าด้วยการสืบพยานคดีอาญา ในลักษณะการประชุมทางจอภาพ พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ “เจ้าพนักงานศาล” หมายความว่า ข้าราชการศาลยุติธรรมซึ่งปฏิบัติหน้าที่ด้านกฎหมายระดับชำนาญการขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางกฎหมาย หรือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางกฎหมาย และเป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา ในกรณีที่ไม่มีข้าราชการศาลยุติธรรมดังกล่าว ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลอาจมอบหมายให้ข้าราชการศาลยุติธรรมคนหนึ่งไปทำหน้าที่เจ้าพนักงานศาลก็ได้

ข้อ ๔ ในกรณีที่ศาลกำหนดให้มีวันตรวจพยานหลักฐาน เมื่อถึงวันนัดดังกล่าวให้ศาลสอบถามคู่ความที่มาศาลด้วยว่ามีพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลหรือไม่ หากมีและมีเหตุจำเป็นไม่อาจนำพยานมาเบิกความในศาลได้ ถ้าคู่ความฝ่ายที่อ้างพยานร้องขอหรือศาลเห็นสมควร และสถานที่ที่จะให้พยานไปเบิกความในลักษณะการประชุมทางจอภาพได้จัดวางระบบรองรับไว้แล้ว ศาลอาจอนุญาตให้พยานดังกล่าวเบิกความที่ศาลอื่นหรือสถานที่ทำการของทางราชการหรือสถานที่แห่งอื่นนอกศาลได้โดยกำหนดวันเวลาและสถานที่ที่จะให้พยานไปเบิกความให้ชัดเจน

การร้องขอสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลในลักษณะการประชุมทางจอภาพในกรณีอื่นให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕ ให้ศาลใช้ดุลพินิจให้สืบพยานที่อยู่นอกศาลในลักษณะการประชุมทางจอภาพเฉพาะในกรณีมีเหตุจำเป็น โดยต้องคำนึงถึงความจำเป็นของพยานที่ไม่อาจเดินทางมายังศาลได้กับการที่จะได้รับการพิจารณาที่เป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิทธิของจำเลยในการต่อสู้คดีและในการใช้คำถามกับพยานโดยตรงซึ่งอาจทำให้จำเลยได้รับผลกระทบจากการที่พยานไม่ได้อยู่ในห้องพิจารณาคดี

เหตุจำเป็นในวรรคหนึ่งอาจเกิดจากการที่พยานเจ็บป่วย หรือมีถิ่นที่อยู่ห่างไกลจากศาลที่พิจารณาคดี หรือมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจกล่าวล่วงเสียได้

ให้ศาลจดแจ้งข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุให้มีการสืบพยานบุคคลนอกศาลในลักษณะการประชุมทางจอภาพไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณา

ข้อ ๖ ถ้ามีเอกสารหรือวัตถุพยานที่จะต้องสืบประกอบคำเบิกความของพยานบุคคล ศาลอาจกระทำโดยผ่านระบบการประชุมทางจอภาพ หรือส่งสำเนาเอกสารหรือภาพถ่ายวัตถุพยานที่คู่ความทุกฝ่ายรับรองแล้วไปให้พยานตรวจดู เว้นแต่มีความจำเป็นต้องให้พยานยืนยันความถูกต้องแท้จริงของเอกสารหรือวัตถุพยานที่จะให้พยานเบิกความประกอบ ก็ให้ส่งเอกสารหรือวัตถุพยานนั้นไป

ข้อ ๗ ในกรณีที่สถานที่ทำการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลเป็นศาลอื่น ให้ศาลที่พิจารณาคดีสอบถามศาลนั้นถึงความพร้อมเกี่ยวกับวันเวลาดำเนินการสืบพยานเสียก่อน แล้วมีหนังสือแจ้งยืนยันวันเวลาดำเนินการสืบพยาน ชื่อและจำนวนพยานบุคคล พร้อมด้วยสำเนาเอกสารและภาพถ่ายวัตถุพยานอันจำเป็นในการเบิกความของพยาน ถ้าหากมีไปยังศาลที่พยานจะไปเบิกความทราบ

ข้อ ๘ ให้คู่ความฝ่ายที่อ้างพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลนำพยานมาเบิกความตามวันเวลาและศาลที่กำหนดให้พยานเบิกความในลักษณะการประชุมทางจอภาพ แต่หากไม่สามารถนำพยานมาศาลนั้นได้เอง ให้คู่ความฝ่ายที่อ้างพยานร้องขอต่อศาลที่พิจารณาคดีให้ออกหมายเรียกพยาน โดยระบุชื่อศาลที่พยานจะต้องไปเบิกความให้ชัดเจน แล้วส่งหมายนั้นไปยังศาลที่พยานจะไปเบิกความเพื่อให้สลักหลังหมายและดำเนินการส่งหมายให้แก่พยานต่อไป

เมื่อศาลที่พยานจะไปเบิกความได้รับรายงานผลการส่งหมายแล้ว ให้แจ้งศาลที่พิจารณาคดีทราบด้วย

ข้อ ๙ ในวันสืบพยาน ให้องค์คณะผู้พิพากษาและคู่ความรวมทั้งทนายความทำการสืบพยานภายในห้องพิจารณาของศาลที่พิจารณาคดี โดยมีการถ่ายทอดภาพและเสียงระหว่างศาลที่พิจารณาคดีกับศาลที่พยานไปเบิกความในเวลาเดียวกันตั้งแต่เริ่มต้น จนเสร็จสิ้นการสืบพยาน

ให้ศาลที่พยานไปเบิกความมอบหมายเจ้าพนักงานศาลอยู่เป็นสักขีพยานตลอดการสืบพยาน และให้ศาลที่พิจารณาคดีจดแจ้งชื่อ และสกุลของสักขีพยานไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาด้วย

ข้อ ๑๐ เมื่อพยานเบิกความต่อศาลแล้วให้ศาลอ่านบันทึกคำเบิกความให้พยานและคู่ความฟัง แล้วให้คู่ความทุกฝ่ายลงลายมือชื่อในบันทึกคำเบิกความของพยาน ทั้งนี้ คำเบิกความของพยานต้องบันทึกให้ปรากฏข้อความด้วยว่าพยานเบิกความผ่านระบบการประชุมทางจอภาพ

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับกรณีที่มีการบันทึกการเบิกความของพยานโดยใช้วิธีการบันทึกลงในวัสดุซึ่งสามารถถ่ายทอดออกเป็นภาพหรือเสียงหรือโดยใช้วิธีการอื่นใดซึ่งคู่ความและพยานสามารถตรวจสอบถึงความถูกต้องของบันทึกการเบิกความนั้นได้

ข้อ ๑๑ ให้ศาลที่พิจารณาคดีส่งจ่ายค่าพาหนะ ค่าป่วยการ และค่าเช่าที่พักที่จำเป็นและสมควรแก่พยานซึ่งมาศาลตามหมายเรียก โดยให้ศาลที่พยานไปเบิกความเบิกจ่ายเงินแก่พยานในวันดังกล่าวแล้วส่งสำเนาหลักฐานการเบิกจ่ายกลับไปยังศาลที่พิจารณาคดี

การจ่ายค่าตอบแทนแก่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

การจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักแก่ล้าม ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานศาลยุติธรรม ว่าด้วยการจ่ายค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง และค่าเช่าที่พักแก่ล้ามที่ศาลจัดหาให้

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่สถานที่ทำการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลเป็นสถานที่ทำการของทางราชการ หรือสถานที่แห่งอื่น ให้ศาลที่พิจารณาคดีมีหนังสือแจ้งการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลในลักษณะการประชุมทางจอภาพพร้อมกำหนดวันเวลาสืบพยาน ชื่อและจำนวนพยานบุคคลไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่ดูแลสถานที่นั้นทราบ เพื่อจัดเตรียมความพร้อมของห้องพิจารณาและระบบการประชุมทางจอภาพ

ให้ศาลที่พิจารณาคดีมีหนังสือแจ้งการสืบพยานบุคคลที่อยู่นอกศาลในลักษณะการประชุมทางจอภาพ วันเวลาดำเนินการสืบพยาน ชื่อและจำนวนพยานบุคคลพร้อมด้วยสำเนาเอกสารและภาพถ่ายวัตถุพยาน อันจำเป็นในการเบิกความของพยาน ถ้าหากมี ไปยังศาลที่มีเขตอำนาจเหนือท้องที่ตามวรรคหนึ่ง เพื่อมอบหมายให้เจ้าพนักงานศาลทำหน้าที่ตามข้อ ๙ วรรคสอง ตลอดจนดูแลการสืบพยานให้ดำเนินไปโดยเรียบร้อย และให้นำความในข้อ ๖ และ ๘ ถึง ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓ ในกรณีที่พยานมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศ ศาลที่พิจารณาคดีอาจให้พยานเบิกความ ณ สถานที่ที่เหมาะสม และมีความพร้อมที่จะให้พยานเบิกความในลักษณะการประชุมทางจอภาพก็ได้ ทั้งนี้ ศาลนั้นอาจมอบหมายให้บุคคลที่ศาลเห็นสมควรเป็นสักขีพยาน และให้นำความในข้อ ๔ ถึง ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากสถานที่ตามวรรคหนึ่งเป็นศาลในต่างประเทศ ให้ดำเนินการตามข้อตกลงระหว่างกัน หรือธรรมเนียมปฏิบัติระหว่างประเทศ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๔ ให้ศาลที่พยานจะไปเบิกความในลักษณะการประชุมทางจอภาพกำหนดแนวทางปฏิบัติของศาลนั้นได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๕ ในกรณีมีความจำเป็นต้องมีวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดในทางธุรการเพื่อให้การปฏิบัติตามข้อบังคับนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรมเป็นผู้กำหนดวิธีการนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ไพโรจน์ วายุภาพ

ประธานศาลฎีกา

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการ
ที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๕๖

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และมาตรา ๑๐๓/๗ วรรคสอง และวรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒ แห่งประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป เว้นแต่ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นต้นไป”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสามของข้อ ๑๐ แห่งประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและ

แสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

“กรณีคู่สัญญาเป็นบุคคลต่างด้าวหรือเป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศซึ่งไม่มีตัวแทนตามประมวลรัษฎากรให้ใช้ปฏิทินเป็นปีภาษีหรือรอระยะเวลาบัญชี แล้วแต่กรณี”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๕/๑ แห่งประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔

“ข้อ ๑๕/๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามประกาศนี้ กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้คัดเลือกบุคคลหรือนิติบุคคลที่จะเข้าเป็นคู่สัญญาแล้ว หากบุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวเป็นบุคคลต่างด้าวหรือเป็นนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งมีได้รับยกเว้นการจัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายและยื่นต่อกรมสรรพากร ตามข้อ ๖ (๒) และยังมีได้มีเลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรตามกฎหมายไทย ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำคำร้องต่อกรมสรรพากร เพื่อจัดให้มีการออกเลขประจำตัวของบุคคลหรือนิติบุคคลดังกล่าวแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กรมสรรพากรกำหนด”

ข้อ ๕ ในระหว่างที่ข้อ ๕ วรรคหนึ่ง แห่งประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๔ ยังไม่ใช้บังคับ ให้คู่สัญญาตามสัญญาซึ่งมีมูลค่าตั้งแต่สองล้านบาทขึ้นไปจัดทำบัญชีแสดงรายรับรายจ่ายและยื่นต่อกรมสรรพากรตามแบบที่แนบท้ายประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำและแสดงบัญชีรายการรับจ่ายของโครงการที่บุคคลหรือนิติบุคคลเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๖ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติรักษาการตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๖

ปานเทพ กล้าณรงค์ราญ

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร

เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ ๒๔๕)

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการลดอัตราภาษีเงินได้ของ
กิจการที่มีสถานประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๖๖) พ.ศ. ๒๕๕๖ อธิบดีกรมสรรพากรกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการลดอัตราภาษีเงินได้ของกิจการที่มีสถานประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“รายได้จากการประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ” หมายความว่า รายได้ของกิจการซึ่งได้รับการลดอัตราภาษีเงินได้ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๖๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

“รายได้จากกิจการอื่น” หมายความว่า รายได้ของกิจการซึ่งไม่ใช่รายได้ที่ได้รับการลดอัตราภาษีเงินได้ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากร ว่าด้วยการลดอัตราและยกเว้นรัษฎากร (ฉบับที่ ๕๖๖) พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๒ การคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีสถานประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในมาตรา ๖๕ มาตรา ๖๕ ทวิ และมาตรา ๖๕ ตริ แห่งประมวลรัษฎากร

กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการทั้งที่มีรายได้จากการประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจและรายได้จากกิจการอื่น ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิของแต่ละกิจการแยกต่างหากหากกัน หากรายจ่ายใดไม่สามารถแยกกันได้ โดยชัดแจ้งว่าส่วนใดเป็นรายจ่ายของกิจการใด ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉลี่ยรายจ่ายดังกล่าวตามส่วนของรายได้ระหว่างรายได้จากการประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจและรายได้จากกิจการอื่น

ข้อ ๓ ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการผลิตสินค้า การขายสินค้าหรือการให้บริการที่มีสถานประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล พร้อมทั้งบัญชีงบดุลและบัญชีกำไรขาดทุน ภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวัน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชีตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อมกับชำระภาษีตามมาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙ แห่งประมวลรัษฎากร และยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลภายในสองเดือนนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันแรกของรอบระยะเวลาบัญชีตามแบบที่อธิบดีกำหนดพร้อมกับชำระภาษีตามมาตรา ๖๗ ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจทั้งที่มีรายได้จากการประกอบกิจการตั้งอยู่ในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจและรายได้จากกิจการอื่น ให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลดังกล่าวยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลและให้ใช้เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากรเดียวกัน โดยให้แยกกระดาษทำการซึ่งแสดงรายละเอียดการคำนวณกำไรขาดทุนของแต่ละกิจการออกจากกัน

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖

สาธิต รังคสิริ

อธิบดีกรมสรรพากร